

לקחה מזוב

וצא לאור ע"י רשת מוסדות "טוב" בראשות הרב יוסף יגן שליט"א בעריכת הרב מנשה צדקה שליט"א

פרשת נשא התשס"ח

8:08 הדלקת נרות שבת ניו יורק
 9:39 מוצאי שבת
 8:34 סוק"ש מג"א
 9:10 סוק"ש גר"א
 12:55 הצות

8:09 הדלקת נרות ערב שבועות
 9:40 הדלקת נרות ב' שבועות
 9:41 מוציו"ט

פנינים לפרשה

פרשת "נשוא" הנקראת לרוב בשבת שלאחר חג השבועות, היא הגדולה בנ"ד פשויות התורה. כלולים בה 176 פסוקים. שמונה פעמים כמספר אותיות הא"ב. כיוצא בכך אנו מוצאים גם בספר "תהלים": מזמור קי"ט הוא הגדול בקי"ן המזמורים שבספר, ומספר הפסוקים בו הוא 176 ומעניין הדבר. שגם בתורה שבעל-פה כך: מסכת בבא בתרא היא הגדולה במסכתות השי"ס שתלמוד הבבלי. ומספר הדפים בה: 176.

אומרים בעניין זה חכמי ישראל: לא במקרה אתה מוצא אריכות-דברים מיוחדת בפרשת "נשוא" דווקא. שברוב השנים נקראת מיד לאחר חג מתן תורה. אמנם חכמינו ז"ל הורו לנו לחבב תמיד את התורה ולחוש כאילו ניתנה לנו זה עתה ("בכל יום תהיה בעיניך כחדשה" - ברכות ט, ע"ב). אך מטבע הדברים, שבסמוך לקבלת התורה בסיני השתוקקו ישראל להשביע נפשם בה במידה יתרה. ואחד הסימנים לשאיפה זו של אבותינו בא לידי ביטוי באורך המופלג של פרשת "נשוא".

נשאלת כאן השאלה: מדוע חוזרת התורה ומפרטת אצל כל אחד משנים-עשר הנשיאים את פרטי המתנות שהביא למשכן? הרי ידוע לנו, שאין בתורה מילות מיותרות, והכל שקול ומדוד בפלס מדויק. מדוע אפוא לא כתבה כאן התורה בלשון קצרה: "ביום השני הקריב נתנאל בן צוער. נשיא יששכר. במשפט הקרבן אשר הקריב נחשון בן עמינדב?" וכיוצא בכך יכלה התורה לכתוב על היום השלישי ועל כל שאר הימים שבהם התנדבו הנשיאים לחנוכת המזבח?

אלא אומרים חכמי ישראל - התורה באה כאן ללמדנו, שאף אחד מן הנשיאים לא חיקה את מעשה חבירו שקדם לו בהבאת נדבתו. ואף-על-פי שלכאורה נראה אותו סדר במתנות שהביאו שנים-עשר נשיאי השבטים - הקריב כל אחד מהם את קרבנו בכוננות פנימיות משלו ובהתעוררות עצמית ומקורית...

"על פי ד' פקד אותם ביד משה, איש איש על עבודתו ועל משאו. ופקודיו אשר ציוה ד' את משה"
(ד, מט)

על פי ד' פקד אותם - לא תמצא בפקודי בני ישראל שיוזכר בהם על פי ד', והזכיר בלויים לרמוז על מידתם שהיא מדת הדין. וקרוב בעיני לומר כי לכן חייבה התורה למנותם מן חודש ומעלה כי הוא חייקף הלבנה המושלת

בלילה ומידת הלויים היא מדת לילה הנקראת אמונה, ואמונתך בלילות. (ר' בחיי)

"צו את בני ישראל וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב, וכל טמא לנפש" (ה, ב)
וישלחו מן המחנה - כיון שנתחסו ישראל איש על דגלו מיד ציוה לשלח מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש.

וישלחו מן המחנה - כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש. צרוע, שהוא כנגד הקנאה והכעס, משתלח חוץ לשלוש מחנות, שאין לו כלל חלק בישראל, והזב שהוא כנגד קליפת התאוה משתלח חוץ למחנה לוי, דמי שהוא פנוי לתורה ועבודה, כלויים, יש בו כח לתבל יצר הרע של תאוה. וטמא מת משתלח רק חוץ למחנה שכינה שהוא התורה בעצמה אילן החיים, ומי שהוא אחוז בדברי תורה שנבלע בגופו אינו מת, כמו שאמרנו שיעקב אבינו לא מת.

כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש - צרוע הוא כעס, כי צרעת היא בעוון לשון הרע ולכן משתלח חוץ משלוש מחנות, הזב הוא בעל תאוה ומשתלח רק ממחנה שכינה לוי, כי מידת התאוה אינה יאה לתלמיד חכם, וטמא לנפש הוא עצבות והוא משתלח רק ממחנה שכינה, כי גם בתלמיד חכם נמצא לפעמים מידת העצבות ובמחנה שכינה עוז וחדה במקומו.

"דבר אל בני ישראל, איש או אשה כי יעשו מכל חטאות האדם למעול מעל בד', ואשמה הנפש ההיא" (ה, ו)

איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם - על חטא אדם הראשון לקו הנחש בצרעת האדם במות והאשה בזיבה, ובסדר קללתם מנאם כאן: תחילה צרעת הנחש, אחר כך זיבת האשה, ואחר כך מות האדם: צרוע, זב. טמא לנפש. למעול מעל בד'. בגזל הגר הכתוב מדבר ולומר שכל המטה דינו ל גר כאילו מטה דין של מעלה.

מכל חטאות האדם - מדבר על גזל הגר שנראה בעיני בני אדם שאין תשובה מועילה, ומלמד הכתוב כאן שאין לך דבר העומד בפני התשובה ויש להשייט עצות לבל ידח ממנו נידח.

מכל חטאות האדם למעול מעל בד' - האדם זה אדם הראשון, כי הוא המשיך יצר הרע עליו

ולתולדותיו ומה נמשך החטא והעוון. למעול מעל. אמרו שכל הנהנה מהעולם הזה בלא ברכה כאילו מעל בקדשי שמים, וכן אדם הראשון מעל כי הפרי שאכל הי' מקדשי שמים והי' בלא ברכה.

"כי יפלא לנדר נדר נזיר"
למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה, לומר לך, שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין (רש"י)

ולכאורה, הלא יש דברים המשכרים יותר מן היין ואף כל פי כן מותר בהם הנזיר, שהרי על הנזיר לא נאסר כל דבר המשכר לא רק דברים הבאים מן היין. ברם, יש לומר כי חיובו של הנזיר להזיר עצמו מן היין אינו נובע בשל החשש שמא ישתכר מיינו ויבוא לידי חטא. אלא לאחר שראה סוטה בקלקולה עליו לנהוג בפרישות ולקדש עצמו במותר לו, ולפיקד עליו לאסור על עצמו הנאת היין. (רבי משה פינשטיין)

"איש או אשה כי יפלא לנדר נדר נזיר להזיר לה"
למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה, לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין, שהוא מביא לידי ניאוף (רש"י)

מדוע דוקא "כל הרואה". וכי אם אין אדם רואה סוטה בקלקולה ואין הוא נוכח במו עיניו כיצד היא נענשת ומתייסרת על עוונה, האם הוא אינו צריך להזיר עצמו מן היין. הלא אדרבה, דוקא מי שנוכח במו עיניו לראות עד כמה גדול עונשה של סוטה, בודאי ירחיק עצמו מן החטא, גם בלי שיעשה סייגים לעצמו ויזיר עצמו מן היין.

ביאר רבי מנחם מנדל מויטבסק, כי "לא המדרש עיקר אלא המעשה".

יכול אדם לדעת, להכיר ולהבין בשכלו את גנות החטא ואת האסון הכרוך בו, ועם זאת תמשוך אותו ההסקרנות הבאה מכח טומאת יצה"ר, ליפול במצודת החטא, על אף שהוא יודע ומכיר את התוצאות המרות. ככל שמתרבה המדרש, ככל שגוברת הידיעה, ללא מעשה, אזי "חכמתו מרובה ממעשיו", עליו נאמר בפרקי אבות (פרק ג' מש' כב): "והרוח באה ועוקרתו והופכתו על פניו".

על כן בראותו סוטה בקלקולה, הגם שבשכלו מבין הוא את חומרת החטא, נשאר הדבר בגדר "חכמתו מרובה ממעשיו" וסכנתו מרובה. אותו אדם צריך שישמור שבעתים, כי אין לו מעשה שיגן עליו מפני סכנת חכמתו, שלא תתהפך על פניו.

על כן – "יזיר עצמו מן היין". זה הסייג וזהו השימור מפני החטא. (פרי הארץ)

"איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם... והתודו את חטאתם אשר עשו" (ה, ו-ז)

כאן יש מקום לשאול: הרי התורה פונה בפרשה זו ליחיד. ככתוב: "איש או אישה", מדוע נאמר בהמשך הכתוב: "והתודו את חטאתם..." - בלשון רבים?

אולם המעיין היטב בעניין זה נוכח לדעת שאין המעבר ללשון רבים בא כאן במקרה: אלא התורה רוצה ללמדנו כלל גדול שכל ישראל ערבים זה לזה. משום כך אסור לו ליחיד לומר "אני את נפשי היצלתי". אלא עליו לחזור בתשובה גם על עבירות של הזולת; ושאלו זכה - היה מזכה את הרבים ומגן עליהם, שלא יבואו לידי חטא ועוון. ואמנם בכונה תחילה תיקנו הקדמונים את תפילת הווידוי שלנו בלשון רבים: "אשמנו, בגדנו" וכו' וכיוצא בכך: "על חטא שחטאנו לפניך" וכו', כי דאגתנו בווידי צריכה להיות נתונה בעיקר לגורלו של כלל ישראל.

"כי יפלא לנדר נזיר להזיר לה' מיין ושכר יזיר" (ו, ב-ג)

אמר שמואל, כל היושב בתענית נקרא חוטא. רבי אלעזר אומר, נקרא קדוש (תענית יא).

לא יסגף עצמו בצום, שממעט במלאכת שמים, ולא יעזר גופו במכות פרושים כמנהג צבועים וכומרים.

"אבל יפריש עצמו מן היין, שבה הוא ממעט את התאוה ומכניע יצרו ולא יתיש כוחו בזה כלל". (ספורנו)

כתב הרמב"ם: "מדברי סופרים להתענות על כל צרה שתבוא על הציבור עד שירחמו מן השמים, ובימי התעניות האלו זועקין בתפילות ומתחננים ומריעין" (ה' תעניות פא, ה"ד), ואף התעניות הקבועות שמתענים בהן ישראל מפני הצרות שאירעו בהן, הרי זה "כדי לעורר הלבבות לפתוח דרכי תשובה" (פ"ה ה"א)

נמצא, שכל מי שאין התענית משפיעה עליו לשוב בתשובה, אלא מסתפק ב"צום" גרידא, הרי זה חוטא.

והנה, האדם נקרא "מהלך" על שום שביכולתו לעלות ולהתעלות ממעלה למעלה ולהלך מדרגה לדרגה, שלא כמו המלאכים אשר הם "עומדים", על שום שאינם עולים במדרגתם.

זהו שאמרו חז"ל: "כל היושב בתענית, דהיינו שאינו "הולך" על ידי התענית, אלא "יושב", נשאר כמות שהוא, שאינו מתעורר להיטיב דרכיו ולשוב בתשובה - הרי זה חוטא.

ברם, אדם המתענה ועל ידי תענית מתעורר לבבו לשוב בתשובה - הריהו "קדוש". (חתם סופר)

"מיין ושכר יזיר, חומץ יין וחומץ שכר לא ישתה וכל מישרת ענבים לא ישתה, וענבים לחים ויבשים לא יאכל" (ו, ג)

מיין ושכר יזיר - זה כולל להתרחק מכרם, לכן לא ראו אביו ואמו של שמשון כאשר קרע את הארי כי זה הי' על יד כרמים והוא הלך בדרך אחרת בגלל נזירותו. (נצי"ב)

מיין ושכר יזיר - על שלשה דברים ניצטוה הנזיר; על תגלחת הראש שהיא כנגד

המחשבה, וכנגדו קרבן עולה שבא על הרהור הלך, על היין שהוא כנגד הדיבור, ותיורש ינוב, וכנגדו קרבן השלמים הכוללים הדיבור והמחשבה הגוף והנפש ביחד. ועל הטומאה ניצטוה שהיא כנגד המעשה, וכנגדה חטאת המתיחסת לחלק המעשה שבאדם. (שם משמואל)

מיין ושכר יזיר - כי לא ירע בעיני ד' השותה יין שלא בדרך שכרות והמיטיב לבו בו לפקח שכלו בתורה, אך הירא פן ידחנו יצרו לעשות רע ורוצה לפרוש מהנאות העולם, ובפרט מן היין המבלבל הדעת, זהו אשר יזיר לד', להתקדש לד'. (רמ"א)

"כל מי הזירו לה' על נפש מת לא יבא" (ו, ו)

מפני מה ניצטוה הנזיר שלא להיטמא למת. כתב רבינו יעקב בעל הטורים:

"לומר לך, שאם תשרה עליו שכניה מחמת נזרו, שלא יאמרו שהוא דורש אל המתים". (בעל הטורים)

יש להעיר, אם טעם האיסור הנאמר לנזיר להטמא למת, הוא בשל הגיעו למעלה גבוהה של השראת השכינה, מדוע לא נאסר גם לנביא להטמא למתים, מטעם זה שלא יאמרו שהוא דורש אל המתים.

אלא נביא, אשר כולם מכירים אותו מאז ומתמיד כאיש אלקים קדוש, לא יחשדוהו בעוון זה. מה שאין כן הנזיר, שגם הדיט מהמון העם יכול לקבל על עצמו נזירות, עלולים לחשוד בו שמא דורש אל המתים הוא. לכן אסרה עליו התורה להטמא למתים.

אלא נביא, אשר כולם מכירים אותו מאז ומתמיד כאיש אלקים קדוש, לא יחשדוהו בעוון זה. מה שאין כן הנזיר, שגם הדיט מהמון העם יכול לקבל על עצמו נזירות, עלולים לחשוד בו שמא דורש אל המתים הוא. לכן אסרה עליו התורה להטמא למתים. (רבי לייב חסמן, אור יהל)

"לאביו ולאמו, לאחיו ולאחותו לא ייטמא להם במותם, כי נזר אלקיו על ראשו" (ז, ז)

כי נזר אלקיו על ראשו - מי שאין לו אלא אדון אחד (אלקיו) יצא עבד שיש לו אדון אחר ויכול האדון לכפות על עבדו להימנע מנזירותו. (י"ז נזיר)

כי נזר אלקיו על ראשו - כל בני האדם הם עבדי תאוות העולם, והמלך האמתי שיש לו נזר ועטרת מלכות בראשו כל שהוא חפשי מן התאוות. (ראב"ע)

כי נזר אלקיו על ראשו - מסמיכות פרשת נזיר לפרשת סוטה דרשו חז"ל שהרואה סוטה בקלקולה יזיר עזו מן היין, ונזירות זו היא תיקון חטא אדם הראשון שנגרם על ידי יין ועל הנזיר נאמר כי נזר אלקיו על ראשו, כלומר שהוא בגדר אדם ראשון קודם שחטא, ונזר זה עליו כל זמן נזרו אבל בכלות הזמן ישוב להיות ככל האדם ומסתלק ממנו הנזר, ועל כן הוצרך להביא קרבנות דוגמא של אדם הראשון שהוצרך לקרבן אחר שחטא, וזהו טעם קרבן הנזיר. (שלי"ה)

"כל מי נזרו קדוש הוא לד'" (ח, ח)

קדוש הוא לד' - יזכה לאור באור החיים, מוכן להבין להורות כראוי לקדושי הדור.

ונראה שלזה כיון אלקנה באמרו אך יקם ד' את דברו, שיהי קדוש לד'. (רע"ם)

"וכי ימות מת עליו בפתע פתאום וטימא ראש נזרו, וגילח ראשו ביום טהרתו, ביום השביעי יגלחנו" (ט, ט)

בפתע - שעצם הדבר הוא הפתעה כגון סערה פתאומית ביום שקט. פתאום, שרק לאדם בא הדבר כהפתעה כגון ששכב לישון כשהשמים טהורים והתעורר כשיורד גשם, שישן ולא ראה בבוא העננים והרוח. ואצלינו פתע, בבית שבו נמצא הנזיר מת אדם לפתע פתאום, נזיר נכנס לבית שיש בו מת. (הכוה"ק)

פנינים לחג השבועות

"ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד ההר" (יט, ב)

והוא מה שאמרו חז"ל (סוף דא זוטא) "הואיל ושנאו ישראל את המחלוקת ואהבו את השלום ונעשו חנייה אחת. הרי השעה שאתן להם את תורתך".

ואיך נעשים סי' ריבוא יחידים לכלל אחד מוצק. "לב אחד", על ידו נעשה ישראל לאיש אחד "יוחן ישראל".

וענין שאמרו "כלב אחד" הוא, כי אין די בידידות והנהגה חיצונית, אלא צריך שתהא אהבת כל איש לרעהו ממעמקי הלב, ושלא יהא בלבו שמץ טינה ומחשבה לא טובה על זולתו, כי אם אך ורק יחס של כבוד וחיבה, וכמו שאדם מוצא בעצמו כמה מעלות טובות, בה במידה ימצא בחבירו, ועייז שמכבד כל אחד את זולתו בלבו מגיעים ישראל למעלת לב אחד. (שיחות מוסר)

"ויחן שם ישראל נגד ההר"

מאי "הר סיני" - הר שירדה שנהא לעכו"ם עליו - שבת פ"ט.

ומפרש ב"עיון יעקב" (וכן פי' רבינו בחיי ויקרא כ, כו) שהם שונאין אותנו כדאיתא במדרש, בשביל התורה והמצוות שאנו מקיימין הן שונאין אותנו.

וכך כותב הרמב"ם ב"אגרת תימן" - ומפני שייחד אותנו הבורא במצוותיו ובחוקותיו, והתבארה מעלתנו על זולתנו בכללותו ובמשפטי, שנאמר (דברים ר' ח) "ומי גוי גדול אשר לו חוקים ומשפטים צדיקים ככל התורה הזאת אשר אנכי נותן לפניכם". - קנאונו הגויים כולם על דתינו קנאה גדולה, ויחלצו מלכיהם בשבילה לערער עלינו שטנה ואיבה, ורצונם להלחם בה' ולעשות מריבה עמו. (באר משה)

וכבר הבאנו בפרשת וישלח (לג, ד) עה"פ "ויפול על צוואריו וישקהו" את הסברו של הגאון רבי מנחם זעמבה הי"ד על מאמר חז"ל - והביאו רש"י עה"פ - א"ר שמעון בן יוחאי הלכה היא בידוע שעשו שונא ליעקב, וכך אמר הגאון: ישנם אנשים שמבקשים למצוא את הסיבה לשנאה ששונאים הגויים את היהודים. אולם המציאות הוכיחה כי אין אף סיבה אחת נכונה, שנאה זו היא חסרת כל סיבה וכל נימוק, אלא רק (תהלים קה) "הפך

לבס לשנוא עמו... שנאתו של עשו ליעקב היא בבחינת הלכה פסוקה ללא כל טעם ונימוק...

מגילת רות

"ותאמר רות אל תפגעי בי לעזבך לשוב מאחרייך...." (א, טז)
לעזבך להיפרד ממך. לשוב מאחרייך – אם איאלץ גם לעזבך לא אשוב למואב אלא אלך לארץ יהודה ואתגיייר שם על ידי אחריים. עמך עמי ואלקייך אלקי. שכר תפסתי תורת אלקייך ומנהגי בני עמך ואני כאחת מבנות עמך. (מלבי"ם)

"באשר תמותי אמות ושם אקבר. כה יעשה ד' לי וכה יוסיף כי המות יפריד ביני וביניך" (א, יז)
כי המות, יפריד בני וביניך – כי האומות אין פירוד ביניהם זה מזה במותם כי כולם הולכים לאבדון. אבל כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב אכן יש פירוד במותם, וכמו שכתוב שכל צדיק וצדיק ניכוח מחופתו של חברו. (של"ה בשם בעל העקידה)

כי המות, יפריד בני וביניך – הנני הולכת אתי כי התבוננתי שאם בחיים דבקתי בך הרי המות יפריד בינינו, את תדבקי באלקיי הרוחות ואני אחי נדחית בין עובדי אלילים. (מלבי"ם)

"ותאמר רות המואבי' אל נעמי אלכה נא השדה ואלקטה בשבלים אחר אשר אמצא חן בעיניו, ותאמר לה לכי בתי" (ב, ג)

ותאמר רות – נעמי לא הציעה לבת מלכים לצאת ללקוט עם העניים, אך רות הציעה את עצמה.

ואלקטה בשבלים. ונעמי הסכימה שתתפרנס ממה שזכתה לה התורה ולא ביקשה משען לחם מבוועך, ורות לא רצתה שניעמי תלך ללקט כאחת העניות ורק היא תלך, שאין מכירים אותה. אחר אשר אמצא חן בעיניו, ולא אלקט בשדה בו לא יראו אותי בעין יפה. (מלבי"ם)

"ותלך ותבוא ותלקט בשדה, ויקר מקרה חלקת השדה אשר לבועז, אשר ממשפחת אלימלך" (ב, ג)

ויקר מקרה חלקת השדה אשר לבועז – אף שהי' בהשגחה להוציא על ידי זה שלשלת דוד המלך ומשיח מכל מקום מצדה הי' דרך מקרה. וכן מה שהתפלל אליעזר הקרה נא לפני היום, אף שיבוא בהשגחה מאת השי"ת מכל מקום הנערה לא תדע דבר ותלך לפי תומה ושייך לשון מקרה. (פנינים יפות אמור)

תיקון ליל שבועות

הגרי"א נהג בליל החג כמנהג ישראל, לקרוא את תיקון ליל שבועות, בו קוראים את כל התנ"ך תחילה וסוף של כל ספר, וכן תחילה וסוף של כל מסכתות הש"ס. ואילו המגיד מדובנא שקע לעומק בלימודה של סוגיא. שאלו הגאון מדוע כב' משנה ממנהג ישראל! השיב המגיד במשל.

משל למה הדבר דומה? לסוחר שמבחר הסחורה בחנותו רב הוא ומגוון, על כן מציג הוא בחלון הראוה דוגמאות מכל מין ומין שברשותו. המבחר המוצג מלמד על כל המצוי בידו. אולם הסוחר העני שכל רכושו מסתכם בכמה חפצים מעוטי ערך בלבד, אין יכול לשים בחלון הראוה את כל סחורתו כדוגמא, שהרי בתוככי החנות אין לו דבר, הוא הדין בנידון דידן. המשיך המגיד, מר היודע את התורה כולה, לומד בלילה זה "דוגמאות" מכל תורתו. ואילו אני שדל ומך ערכי בתורה, מוכרח אני להתעסק בסחורה עצמה.

לשבועות

כתוב במשנה שבשבועות נדונים על פירות האילן ואפשר לומר שיש בזה רמז לתורה שהרי תורה היא עץ חיים וכמו שעץ פרי אינו שוה אם אינו מוציא פירות כן הוא בעץ החיים של תורה. כשנתפלל על פירות האילן גם נכוון שזוכה שהתורה שאנחנו מקבלים ולומדים תוציא בנו פירות של מצוות ומעשים טובים ולא נהיה חס ושלום אילן סרק. (מאמר מרדכי)

מנהג ישראל לאכול מאכלי חלב בחג השבועות

בעת שעמדו בני ישראל על הר סיני וקיבלו התורה, וכששבו לביתם לא מצאו לאכול כי אם מאכלי חלב. כי כדי לאכול בשר היו זקוקים לעבודה רבה בגלל המצוות החדשות: הגעלת הכלים הישנים, להכין סכין בדוקה לשחיטה, לשחוט ולנקר חוטי החלב והדם, ולהכשיר הבשר. לפיכך בחרו להם לפי שעה לאכול מאכלי חלב בחג השבועות.

עוד טעם: ע"י קבלת התורה נעשו כבריה חדשה וכקטן שנולד, ומאכלו של תינוק הוא חלב. (מעטמים)

עוד טעם נאמר בזה: אמרו חז"ל: (סוטה י"ב) אותו היום שמושה רבינו הושם בתיבה על שפת היאור שישה בסיון היה. אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: רבונו של עולם, מי שתיד לקבל תורה ביום זה ילקה ביום זה. בו ביום החזירנו בת פרעה על מצריות רבות לינק מהן, ולא ינק, עד שהביאו את אמו וינק. מזכירים אנו ע"י מאכלי חלב, את זכותו של משה שלא רצה לינוק מחלב מצרית.

"ונתן לנו את התורה"

ענין מסירת התורה לישראל
ענין "מתן תורה", אמר מרן הגר"א קוטלר זצ"ל, הוא היסוד הידוע כי נמסרה התורה לישראל, והכרעת בית דין הגדול היא היא ההלכה במציאות (כמבואר בדרשות הר"ן דרוש ג), כמו ששלח רבן גמליאל לרבי יהושע שיבוא אצלו במקלו ובתרמילו ביום הכפורים שחל להיות בחשבונו גם אם לדעתו הצדיק עמו (ראש השנה כ"ה ע"א). לפי שהתורה ציותה ללכת אחרי מה שישכימו חכמי הדור גם אם ישכימו היפך האמת. וכן כתב במלבי"ם על קרא "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" (דברים יז, יא), כשנדמה שאומרים על ימין שהוא שמאל, כי באמת הלכה כדבריהם, ועל דעתם ניתנה התורה, ורוח ה' תנהלם לכוון ההלכה ולא

יטעו. וכן הוא באור ישראל (סימן כז) ובכל תלמידי חכם אמרין (ע"ז י"ט ע"א) על קרא "בתורת ה' חפצו", בתחילה נקראת "תורת ה'" (ולבסוף "תורתו"). ואפילו השקלא וטריא דלא כהלכתא גם כן חשובה תורה, ועל כל דבר ודבר גילה הקב"ה למשה מ"ט פנים טמא ומ"ט פנים טהור (ירושלמי סנהדרין פד, הב), הרי שגם הפנים דלא כמסקנא האמיתית חשובה תורה, ומהאי טעמא אלו ואלו דברי אלקים חיים (עירובין יג, עב). ומהאי טעמא דברי תורה פרים ורבים, וכמו שאמרו חז"ל (חגיגה ג, עב) על הפסוק "דברי חכמים כדורבנות וכמשמרות נטועים" (קהלת יב, יא), מה נטיעה זו פרה ורבה אף דברי תורה פרים ורבים, וכל חידושי תורה – אם נלמדה בצדק על פי מידות התורה ובטהרה הראויה, ולא להתייחר, ולא בנגיעות מכוחות הנפש – הרי הם חשובים תורה.

הליכות והלכות

מדיני חג השבועות ויום טוב

המנהג בליל שבועות הוא להיות ערים כל הלילה וללמוד תורה.

בבוקר, לאחר זמן עלות השחר, לפי מנהגי הספרדים ילך לשירותים ואחר כך יטול ידיו כנטילה של בוקר מבלי לברך על נטילת ידיים ואח"כ יאמר אשר יצר ואלוקי נשמה, וכל ברכות השחר בשלמותם כולל ברכת התורה. לפי מנהגי האשכנזים, ילך לשירותים ויברך על נטילת ידיים ואשר יצר, אך ברכת אלוקי נשמה, ברכת המעביר חבלי שינה וברכות התורה יכוון לצאת מאחר שישן בלילה, אך שאר הברכות יכול לברכן בעצמו.

תפילת שחרית ומוסף יתפלל בהתלהבות שלא תחטפנו שיהא, כי גמר התיקון של ספירת העומר וחג השבועות הוא בתפילת מוסף של החג (לשון ה"בן איש חי" זצ"ל).

ביום חג השבועות נהגו לאכול מאכלי חלב ויש לציין שמכל מקום צריך לאכול סעודת בשר, שהרי ביום טוב יש מצות שמחה ואין שמחה אלא בבשר ויין. לכן אין לבטל סעודה בשרית, אלא יאכל מאכלי חלב בסעודתו ולאחר מכן יאכל לחם וימתין ואז יוכל לאכול בשר, או יעשה סעודה בשרית נפרדת לאחר מכן. אף על פי שלמד כל הלילה יש ללמוד ביום, שהרי מצות החג חציה לה' וחציה לכם. ויש נוהגים לסיים ספר תהילים, מכיון שזהו יום פטירתו של דוד המלך ע"ה.

קצת מדיני יום טוב

כל מלאכה האסורה בשבת אסורה ביום טוב מלבד צורכי אוכל נפש.

אין להדליק אש חדשה ביום טוב וכן אין לכבות אש, אבל מותר להעביר מאש שכבר דלוקה מבעוד יום, וכן להגדיל את האש מותר, אך להנמיכה אסור. ויש שהתירו להנמיך את האש אם אין אפשרות להדליק אש אחרת, והעירו הפוסקים שגפרור שהשתמשו בו כבר ונשרף, כיון שבדרך כלל זורקים אותו הרי שהוא נהפך להיות מקצצה ואסור ביום טוב להשתמש בו בכדי להעביר מאש לאש אלא יקח גפרור חדש (אור לציון, ועוד פוסקים).

בבב ביום טוב מותר לצורך אוכל ביד ולא בכלי, וצריך לבורר בדרך הקלה ביותר, שאם יש יותר אוכל יוציא את הפסולת ואם יש יותר פסולת יוציא את האוכל. אולם אם

Time Out for Values

E-mail info@tovnet.com

FOR THE FURTHERANCE OF JEWISH AWARENESS WORLDWIDE

16 Dolson Rd * Monsey * N.Y. * 10952 * TEL(845)352-7474 * FAX(845)352-7517

MONSEY	QUEENS	BROOKLYN	STATEN ISLAND	MIAMI	ISRAEL	ISRAEL	MEXICO
ישיבה וכולל 11 Calvert Drive משרד ראשי 16 Dolson Road T. 845-352-7474 F. 845-352-7517	בית מדרש וכולל בקר וערב 68-58 147 St. Flushing T: 718-263-6655 F: 718-268-4739	1950 E. 7 St.	בית מדרש וכולל בקר וערב 5 Oakville Street 718-761-9913	שיעורים והרצאות 305-502-3876	בית מדרש וכולל "לקה טוב" רח' שאול המלך 40 סנהדריה 02-586-7469 לאברכים תלמידי הכמים מוסלגים ירושלים	בחסות ביהכ"נ "היכל אליהו" 972-3-504-4276	כולל ישיבה ומדרשה לנשים Tecamachalco Mexico City T. 525-55589-8756 F. 525-55589-9101

המעוניינים לזכות ביום לימוד או יותר בכלל וישיבת לקח טוב

הלומדים בעמל וביגיעה ובהתמדה עצומה לרפואה, להצלחה, לפרנסה טובה, ולזרע של קיימא, לזיווג הנון, לחזרה בתשובה, לעילוי נשמה. נא לפנות בהקדם למשרד האגודה עם שמותם ושם אימם. תזכו למצוות. 845.352.7474

מי, מעבירין לו על כל פשעיו - לא חשוב איזה פשעים."

כמה אנו עמלים על התשובה, ומה אנו לא עושים כדי לזכות למחילת עוונות? עובדים על כך כל חודש אלול ועשרת ימי תשובה, תוקעים בשופר, משכימים לסליחות, רצים לכותל המערבי, נוסעים למקומות הקדושים, טסים לקברות הצדיקים בחו"ל, מפזרים מעות לצדקה ומשתדלים להרבות במעשי חסד...

והנה, מגלים לנו חכמינו זכרונם לברכה, שבפעולה פשוטה כזו של מעביר על המדות, אפשר לגמור עם כל העבירות. והדבר פשוט ביותר: במקום לצעוק מה פתאום שאנו נוותר? נגיד לעצמנו: מה פתאום לא נוותר? אולי הגיע הזמן להפסיק על המריבות והחיכוכים והתככים הגדולים עם הקטנים? מדוע להיות עיקשים כאלה ולא לצל הזדמנות פז כזו לזכות במחי יד אחת למחילה ולסליחה על כל עוונותינו?"

אינני תמים עד כדי כך, ואני יודע שאין הדברים כה פשוטים. אבל, אני מאמין, שעל ידי התבוננות מעמיקה ומאמצים כנים, אפשר לשנות את פני הדברים.

"לא בשמים היא, ולא מעבר לים" "כי קרוב הדבר אליך מאד, בפיך ובלבבך לעשותו" (שבילי החודשים)

הקובע שמידת הויתור היא מידה מגונה שיש להתרחק ממנה כמטחוי קשת?

אנו יודעים, שחכמינו זכרונם לברכה, אומרים: "אין התורה מתקיימת אלא במי שרוחו נמוכה" (דרך ארץ זוטא).

"אין התורה מתקיימת, אלא במי ששמים עצמו כמדבר" (מד"ר חוקת כ"א י"ט). ו"אין דברי תורה מתקיימים אלא במי ששמים עצמו כמי שאינו" (סוטה כ"א).

בני ישראל זכו לקבל את התורה, לאחר שאמרו "נעשה ונשמע", והיו מוכנים לוותר על אלף דברים.

רות המואביה, היתה בתו של עגלון מלך מואב, ויכלה לחיות חיי נסיכה, חיים של רווחה ועושר, כבוד ויקר. אך היא וויתרה על הכל והלכה להתגייר מתוך נכונות לחיות חיי מצוקה ועוני, ללקט שעורים בשדה, כשפחה נאמנה עד קצה הגבול: "באשר תלכי אלך, ובאשר תליני אלין ובאשר תמותי אמות".

ובשכר זה, זכתה להיות אמא של מלכות בית דוד ומלך המשיח!

כדי לקיים את מצוות התורה, אנו מוותרים על המון דברים בלי סוף. אנו מתנזרים מכל מיני מאכלים ותענוגים אסורים. אנו מוותרים על פירות האילן בשלש השנים הראשונות בגלל איסור ערלה, ומשמידים את כל היבול, שהשקענו בו כל כך הרבה עמל ויגיעה מפני שהוא אסור בהנאה.

ורק כשמגיעים הדברים לעניינים שבין אדם לחברו, כאן אין מוותרים כמלוא נימה. שהכל יתמוטט, שהעולם יחזור לתוהו ובוהו, אני לא אוותר לו! כאילו שזה אסור מן התורה.

אבל, אנו יודעים, שחכמינו זכרונם לברכה, דווקא מעלים על נס את ה"נעלבים ואינם עולבים שומעים חרפתם ואינם משיבים", שעליהם הכתוב אומר "ואוהביו כצאת השמש בגבורתו", והם קובעים באופן ברור ביותר ש"כל המעביר על מידותיו - לא חשוב

נפל זבוב למשקה גם ביום טוב יוציאו עם מעט משקה שזה ממש דרך ברירה. מותר להשתמש במקלף ירקות וכן להשתמש ביתוין עם זרבובית שיש בה מסננת שכל זה הינו צורך אוכל נפש.

לשחוט פירות: אסור ביום טוב כמו בשבת, ולכן מותר לשחוט לימון רק על אוכל שייספג לתוכו, אך על משקה, כגון לימון על תה, אין לשחוט בין בשבת ובין ביום טוב.

לחתוך ירקות: ביום טוב מותר לצורך אוכל לחתוך ירקות דק דק (ולא כמו בשבת שאסור). מצה או לחם מותר לרסקו, וכן מותר לרסק בננה בשיני המזלג.

רחיצה ביום טוב: לפי הספרדים מותר לרחוץ כל גופו בסבון נוזלי ובמים קרים, ויש המתירין אף במים פושרים (פחות קרים מהרגיל).

לרחוץ בחמין מותר רק פניו ידיו ורגליו ובסבון נוזלי אך לא כל גופו. ובכל אופן יזהר לא לשחוט את שערו! והאשכנזים נהגו לאסור ורק במקום צער התירו. יש להעיר, שנצרכת שאלת רב בכל מקרה לענין אם מותר לפתוח את המים החמים בחג, תלוי במערכת החימום שמא יגרום להדלקת חשמל. ויש שהתירו בכל אופן.

כל דיני מוקצה האסורים בשבת אסורים גם ביום טוב, אולם ישנם דברים שבהם הדין ביום טוב חמור משבת. כגון: עצמות וקליפות של פירות או של עוף ובשר כשהם ראויים למאכל בהמה מותרים לטלטל בשבת, אך ביום טוב אסור לטלטל משום חומרת יום טוב.

ביום טוב מותר להוציא חפצים לרשות הרבים ללא עירוב, אולם בתנאי שיהיה לכך צורך בחג, ואם אין לו שימוש בחג אסור.

מעלתו של המעביר על מדותיו.

ויש לשאול את עמנו, מהיכן צמחה ההנחה הזו, שבן אדם אסור לו לוותר? מי הוא זה

הילולא דצדיקיא

יום שלישי	יום שני	יום ראשון	יום שבת	יום שישי	יום חמישי	יום רביעי
ז סיון	ו סיון	ה סיון	ד סיון	ג סיון	ב סיון	א סיון
הושע בן בארי הנביא רבי ישראל ב"ר אליעזר הבעל שם טוב הקדוש שקיעה 8:29	דוד המלך רבי אברהם מרדכי אלתר מגור בעל אמרי אמת	רבי גרשון אשכנזי מח"ס עבודת הגרשוני רבי יעקב בן מלכה יגן	רבי יוסף אברהם וולף	רבי יוסף אירגאם מח"ס דברי יוסף	רבי חיים אלעזר שפירא ממנקאמש מח"ס מנחת אלעזר רבי ישראל הגר המ"ק מייזניץ בעל אהבת ישראל	רבי אברהם מנחם שטיינברג אב"ד ברוזי שקיעה 8:25

זכות הצדיקים תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

נא לא לעיין בגליון בעת התפילה